Jaargang 109. Vrijdag, 9 Augustus 1850.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de *Provincie Groningen*, — gelezen hebbende eene missive van den RITMEESTER, PRESIDENT der COMMISSIE belast met den AANKOOP van **REMONTEPAARDEN**, van den 28sten dezer, no. 79, houdende kennisgeving, dat die Commissie hare verrigtingen op den 12den Augustus aanstaande in dit gewest zal beginnen, en wel op dien dag te *WINSCHOTEN*, en vervolgens den 15den Augustus daaraanvolgende te *GRONINGEN*; dat de aan te koopen Paarden 5 en 6 jaren oud moeten zijn, en dat er geene SCHIMMELS en ook geene TREKPAARDEN zullen worden aangenomen; — heeft goedgevonden, het vorenstaande door middel van het *Provinciaal Blad* te brengen ter kennis van de GEMEENTEBESTUREN in deze PROVINCIE, met uitnoodiging om daaraan de meestmogelijke bekendheid te geven.

GRONINGEN, 25 Julij 1850. *De Staatsraad, Gouverneur voornd.:* RENGERS.

HERBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens *her te besteden*, bij inschrijving met geslotene Briefjes, vermeldende de Namen, het Beroep en de Woonplaats van den Inschrijver en twee Borgen, de som in Schrijfletters, en van buiten voorzien van het woord *Inschrijvingsbiljet*, met aanduiding van het Bestek:

I. Het DRIEJARIG ONDERHOUD van den WEG bijlangs de rivier *de A* van de *Nieuweschans* aan *Plattenburg*.

II. Het DRIEJARIG ONDERHOUD van den WAL en de KAAIJING langs de Hoofdvaart van *Zuidbroek* naar de *Scheemda*, en van de KAAIJING en den TREKWEG langs de Hoofdvaart van de *Eexta* naar *Winschoten*.

III. Het ÉÉNJARIG ONDERHOUD van den WAL langs de Hoofdvaart van *Foxham* naar *Zuidbroek*, lang p. m. 9500 Ellen.

Deze Herbesteding zal plaats hebben op dezelfde Voorwaarden, waarnaar de Aanbesteding op den 26sten dezer heeft plaats gehad, en die ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen. — De Inschrijvingsbriefjes zullen vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 10den dezer, des avonds vóór 7 uur, ter STADS SECRETARIJ moeten worden bezorgd; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

GRONINGEN, 1 Augustus 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

Uit Petersburg schrijft men in dato den 23sten Julij het volgende: „Men begint zich hier bezig te houden met den aanstaanden verjaardag der komst van *Nicolaas* op den keizerlijken troon. In de maand September aanstaande zal het 25 jaren zijn geleden, dat de tegenwoordige Keizer zijn' broeder *Alexander* opvolgde, en men weet, dat volgens de drie oude overleveringen, welke tot den oorsprong des rijks opklimmen, de Keizer van Rusland, die dat tijdstip bereikt, volkomen autocraat wordt; dat is, dan heeft hij, zelfs voor den vorm, geene raadslieden meer noodig, zijn senaat is overtollig en zijn wil heeft geen' breidel meer. Reeds verspreidt men in Petersburg het gerucht, dat de Keizer de maand September niet zal overschrijden, en de wachten des Keizers hebben bevel ontvangen naauwkeurig te waken over zijn' persoon te waken."

ITALIE.

Het Parijssche dagblad *l'Univers* gaat voort met zijne lezers te stichten met bijzonderheden betreffende de wonderdoende beelden in Italië. In een' brief uit Rome leest men o. a. *letterlijk* het volgende:

„Te Rimini blijft de toeloop nog altijd aanhouden. Het wonder blijft voortduren en men kan bijna zeggen, dat het voortaan een *vast wonder* is, want men verzekert, *dat het gelaat der H. Maagd eene geheel en al hemelsche uitdrukking heeft verkregen*. Het onaanzienlijke gewrocht van den schilder *Soleri* is niet meer te herkennen; *het schijnt, dat de hand van een' engel de schets van den vromen kunstenaar heeft overgewerkt*. Het onderzoek aangaande deze zaak is nog niet afgeloopen, de bisschop verlangt, dat het zoo volledig mogelijk zij, en de bewijzen van de echtheid zijn reeds ontelbaar.

„Wat betreft de andere madonna's, die hetzelfde wonder verrigten, kan ik u zeer naauwkeurige bijzonderheden mededeelen omtrent die van San Ginessio, welk wonder zich het eerst op den 19den Junij openbaarde. Een meisje van 11 jaren ontvlugtte de ruwe mishandelingen van haren vader en zocht eene schuilplaats bij de genoemde H. Maagd, haar troost en steun afsmeekende. De goede moeder hoort de stem van het kind en *begint het op eene verliefde wijze (amoureusement)* aan te zien. Het arme kind, nog meer verschrikt dan getroost, gaat op de vlugt, en ontmoet een mei-je van gelijken leeftijd, waarna zij beiden weder naar het beeld terugkeeren. Maar het laatste meisje gaat bij het gezigt van het wonder insgelijks op de vlugt en verklaart het voor een mirakel. Weldra bevond zich de geheele bevolking in de kerk. Volgens de getuigenis van den abt *Angelini*, die ook Rimini en Fossombrone heeft bezocht, is het wonderdoende beeld van San Ginessio nog veel merkwaardiger." De brief eindigt echter met de betuiging, dat op alle drie plaatsen het wonder zoo duidelijk is als de zon, en dat de bewijzen onweerlegbaar zijn.

DUITSCHLAND.

Volgens de laatste tijdingen uit Frankfort, had zich de (nieuwe-oude) Bondsdag nog niet geconstitueerd. Er hebben zich tegen die constituering nieuwe groote moeijelijkheden opgedaan. De negen stemmen, wier aantal de noodige meerderheid vormt, zijn oneenig geworden. De competentie der Deensche gevolmagtigden wordt door sommigen bestreden. Darmstadt en Luxemburg-Limburg willen den engeren raad niet helpen constitueren.

Pruissen of de staten der Unie hebben geene uitnoodiging tot uitbreiding van instructiën voor de gevolmagtigden te Frankfort ontvangen.

Op de circulaire van Oostenrijk, dd. 21sten Julij, waarbij het tegen het oprukken der Badensche troepen protesteert, is eene tweede regtstreeksche gevolgd.

— *De Oesterr. Reichsz.* van den 1sten Aug. kondigt thans op *officiële wijze* aan, „dat de Oostenrijksche regering gemeenschappelijk met hare bondgenooten zal overgaan tot de vorming van een verbond; de oprigting van een' engeren raad maakt alleen eene vertegenwoordiging van de gemeenschappelijke belangen mogelijk. De Oostenrijksche bondscommissarisen, wier aanwezigheid te Frankfort niet meer noodig was, zouden die stad verlaten en de werkzaamheden van het verbond zouden door hen nu voor het regten bestuur overgenomen worden."

WEENEN, 3 Augustus.

De stemgeregtigden van Stainz, een dorp in Stiermark, hebben den aartshertog *Johann*, den gewezen Rijksbestuurder, tot hunnen burgemeester benoemd. Naar men meldt, heeft de Vorst zich bereid verklaard, om die waardigheid te aanvaarden.

— Een ontwerp tot het invoeren van collegiegelden op de hoogescholen van Weenen, Praag, Pesth, Krakau, Olmutz, Grätz en Inspruck is door den Keizer goedgekeurd.

KEULEN, 4 Augustus.

In Wurtemberg neemt de verbittering tusschen de regering en de commissie van gedeputeerden uit de onlangs ontbonden constituerende Standen-vergadering steeds toe. Eerstgenoemde schijnt thans besloten niet meer met woorden, maar met daden op de vertoogen dier commissie te antwoorden. Het orgaan van deze, de *Beobachter*, is sedert den 30sten Julij in beslag genomen. Verder heeft de regering in de *Staats-Courant* bekend gemaakt, „dat zij alle verdere ongepaste aanmerkingen op hare handelingen overeenkomstig de bepalingen der wet zal straffen."

— Bij de Berlijnsche regtbanken is door de Aken-Maastrichtsche spoorwegmaatschappij eene reeks klagten ingediend tegen, zoo men zegt, 300 aandeelhouders, die geweigerd hebben de door de directie uitgeschreven vierde storting te voldoen. De geheele aanklagt zou loopen over eene som van 200,000 thl. Men verwacht, dat ten gevolge van het indienen der klagt verscheidene aandeelhouders besloten hebben de storting te doen.

— In Brunswijk heerscht (sedert den aanvang van Junij) nog steeds de Cholera. In de hoofdstad is gedurende 51 dagen een honderdste gedeelte der bevolking aan die ziekte overleden.

— De post uit Konstantinopel meldt een gerucht van eene groote nederlaag, welke de Russen in den Kaukasus door *Schamyl* zoude geleden hebben. Dezelve zoude omstreeks den 6den Junij plaats gehad hebben, terwijl er niet minder dan 17,000 Russen zouden gesneuveld zijn. Dit getal en het berigt, dat er geheele kompagniën Russen tot de Circassiërs overgeloopen waren, doet de tijding zeer in twijfel trekken.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

De Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheden blijven nog steeds in *statu quo*. De Denen zullen hoogstwaarschijnlijk vooreerst niets tegen Holstein ondernemen; zij bepalen zich er inmiddels bij, het geheele hertogdom Sleeswijk in hunne magt en onder het gezag van den wettigen souverein, den Koning van Denemarken, terug te brengen. Verder te gaan, acht men te Koppenhage vooralsnog al te gevaarlijk; zulks wordt van de zijde der bevriende mogendheden ook dringend afgeraden. Zoo heeft de Oostenrijksche gezant te Koppenhage instructiën ontvangen, om de Denen van het overschrijden van de Eider, de grens tusschen Denemarken en het Duitsche Bondsgebied, terug te houden, — en de Deensche Regering heeft van hare zijde aan dien gezant de bepaaldste verzekering gegeven, „dat zij ten opzigte der jegens *Holstein* te nemen maatregelen de besluiten van den Duitschen Bond afwachten en dezelve niet in den wind slaan zal."

(Hieruit schijnt dus te blijken, waarom de Denen na den slag bij Idstedt hunne behaalde voordeelen niet over de Eider hebben vervolgd. Het was de vrees dat zij, door zich van Holstein meester te maken, op nieuw eene gewapende tusschenkomst van Duitschland zouden uitlokken. Men meldt toch dat Pruissen stellig geprotesteerd heeft tegen het intrekken van Deensche troepen in Holstein, verklarende, „dat, zoo die troepen de Eider overtrokken, het aanstonds het bij Boitzenburg geconcentreerde legerkorps tot hulp der hertogdommen zoude afzenden."

Die verklaring van Pruissen schijnt evenwel niet te zullen beletten, dat er eerlang weder een nieuwe slag tusschen het leger der hertogdommen en dat van Denemarken geleverd wordt; — want het eerste hervormt zich op Holsteinsch grondgebied, onder bescherming der gemelde bedreiging van Pruissen, en heeft plan, om, zoodra het zijne verliezen weder zal hebben hersteld, aanvallenderwijze te werk te gaan en in Sleeswijk binnen te rukken, ten einde de Denen aan te vallen. De toestand der laatsten zoude alsdan hoogst ongunstig zijn. Iedere nieuwe overwinning zoude voor hen zonder resultaat blijven, want nadat het Sleeswijk-Holsteinsche leger eene nederlaag zoude hebben geleden, behoefde hetzelve niets verder te doen, dan zich op den anderen oever van de Eider te gaan herstellen, zonder vrees voor vervolging, om, weder gereed zijnde, de Denen op nieuw te gaan aanvallen, als het tijd en uur daarvoor geschikt achtte. Nu blijft het de vraag of men te Koppenhage op den duur voor die bedreigingen van Pruissen zal terugdeinzen, en of het Deensche gouvernement integendeel het leger niet in Holstein zelf zal doen intrekken, waardoor het wel is waar eene Duitsche tusschenkomst zoude uitlokken, maar die dan ook wel eene andere, namelijk die der voor Kiel gestationeerde Russische vloot, ten gevolge zoude kunnen hebben.)

De Deensche Regering laat verder vooralsnog de in de hertogdommen te huis behoorende schepen niet opbrengen, zelfs niet als zij met Sleeswijk-Holsteinsche kenteekenen en papieren voorzien zijn. Ook laten de Denen niet alleen de onzijdige, maar ook de Sleeswijk-Holsteinsche schepen in de haven van Kiel vrijelijk binnenloopen.

Men weet, dat onlangs door de gezanten van Engeland, Frankrijk, Rusland, Zweden en Denemarken, te Londen in conferentie vereenigd, een protokol geteekend is, strekkende om het behoud der Deensche monarchij in haren geheelen tegenwoordigen omvang, in het belang van het Europesche evenwigt, te verzekeren, en dat de Oostenrijksche en de Pruissische gezant zich met dit protokol niet hebben vereenigd, daar het huns oordeels aan de regten van Duitschland te kort deed. Dien ten gevolge is het protokol gewijzigd, met behoud der strekking; — of Oostenrijk nu toetreedt, is nog niet bekend, maar Pruissen blijft weigeren. Vrijdag j.l. waren de gezanten der groote Mogendheden te Londen uitgenoodigd om bijeen te komen, ten einde het nieuwe protokol te onderteekenen, maar de Pruissische gezant heeft zelfs geweigerd de conferentie bij te wonen.

— Men meldt uit Rendsburg van den 2den Augustus:

„Generaal *v. Willisen* heeft eene nieuwe proclamatie aan het leger uitgevaardigd. De vestingwerken bij Rendsburg zullen weldra voltooid zijn.

„Op dit oogenblik heeft er een voorpostengevecht plaats bij Breckendorf, halfweg Sleeswijk."

— Bij de te Hannover gevormde commissie voor Sleeswijk-Holstein, is eene gift ontvangen van 400 Louis d'or, gemerkt *E. A.* Men houdt dit algemeen voor eene gift van Koning *Ernst August*.

[*Ernst August* voegde aan eene deputatie, welke hem hierover kwam spreken, het volgende toe: „Mijne troepen kan en mag ik niet derwaarts zenden, maar van mijn' goeden wil geef ik bij deze het bewijs."]

— De sympathie voor Sleeswijk-Holstein neemt sterk toe. Het voorbeeld van *H. von Gagern* zal worden gevolgd door den voormaligen minister van buitenlandsche zaken in Pruissen, *v. Arnim*.

— Berigten uit Darmstadt zeggen, dat omtrent 760 man, wier dienstijd in het groothertogdom Hessen geëindigd is, zich naar Holstein begeven, om aldaar dienst te nemen.

— Tot op het einde van Julij waren reeds 60 Duitsche officieren te Kiel en Rendsburg aangekomen, waaronder verscheidene Pruissen.

— Uit Hamburg wordt van den 5den berigt, dat reizigers die uit Koppenhage kwamen verhaalden, dat belegeringsgeschut in fascines in Russische schepen werd geladen.

Heinrich v. Gagern is, naar men wil weten, als majoor in Sleeswijk-Holsteinsche dienst getreden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 4 Augustus.

De *Morningpost* zegt, dat te Nottingham, waar de dames meestal tamboer-majoors lengte hebben, dezer dagen eene vrouw haren echtgenoot tot een tweegevecht, ten aanschouwe des publieks, uitgedaagd, en dat de man, als gentleman van den echten stempel, zich gehaast heeft die uitdaging aan te nemen. De beide strijders begaven zich naar een veld. De vrouw trok een aan de omstandigheid passend gewaad aan, ontdeed zich van hare halskoralen en oorringen en wierp daarop haren galanten echtvriend den handschoen toe. Eene talooze menigte stond rondom het slagveld geschaard, daar ganschNottingham begeerig was om den uitslag van dezen vreemden strijd te vernemen. Onnoodig is het, te zeggen welke de wapenen waren, die door dit potige echtpaar werden gekozen. De gewone wapenen van *John Bull* zijn bekend, zij bezigen de door de natuur gesmede wapenen, die aan het uiteinde hunner armen hangen; het was een zuiver Britsch vuistgevecht, eene bokspartij. Dit gevecht duurde nagenoeg een uur en bestond in 15 hervattingen. Bij de eerste aanrakingen werden der dame bijkans de oogen ingeslagen en haar neusje met een' aantal kneuzingen opgesmukt, maar weldra nam zij revanche en liet zij op het hoofd van haren man zulk eene geduchte bui van echtgenootschappelijke vuistslagen nederdalen, dat hij de herinnering daaraan niet spoedig zal vergeten. In het kort, bij de 15de hervatting, velde de kuische *Anna* haren tegenstander met zulk eenen geduchten slag tegen den grond, dat hij geruimen tijd als levenloos bleef liggen. De vrouw werd overwinnaar verklaard, en na de zigtbare teekenen van het duel zoo goed mogelijk te hebben doen verdwijnen, keerde het dappere paar naar de echtelijke woning terug. „Sedert dat voorval," aldus besluit de *Morningpost* het verhaal, „heeft het krediet der mannen van Nottingham een' gevoeligen schok ondergaan; het alvermogen van den baard heeft eene daling van 50 pCt. geleden, en de coupon der vrouwelijke geboorzaamheid wordt met verlies verhandeld."

— Uit Konstantinopel meldt men, dat ook aldaar door de Porte eene commissie voor de groote tentoonstelling te Londen gevormd is, aan wier hoofd *Ismael*-pacha staat.

— Volgens tijdingen van den 3den Julij j.l. uit Noord-Amerika, heeft de vermaarde Nederlandsche zangeres, mw. *de Vries—van Os*, een nieuw engagement met den Franschen opera-directeur te New-Orleans, voor de op handen zijnde zes wintermaanden, gesloten, met eene *verhooging* van 1000 dollars per maand. De concerten, welke zij gedurende den zomertijd in de onderscheidene steden van dien uitgebreiden staat heeft gegeven, worden bij uitstek druk bezocht, en de huldebetuigingen bepalen zich niet alleen bij handgeklap en bravogejuich, maar gaan zelfs over tot rijke geschenken, waaronder tot 1000 dollars toe. Te Cincinnati had zij onder anderen zes schitterende concerten gegeven; van daar was zij naar New-York vertrokken. De dagbladen worden niet moede haar den uitbundigsten lof toe te zwaaijen, en meenen dat *Jenny Lind* moeite zal hebben mw. *de Vries—van Os* te overschaduwen.

Van den 5den. In de zitting van het Huis der Gemeenten van heden heeft de attorney-general zijne aangekondigde resolutiën betrekkelijk den baron *Rothschild* voorgedragen. Hij eindigde met te zeggen, dat hij de hoop voedde deze ongerijmde wet te zien afgeschaft. De heer *Hume* verlangde, dat de baron *Rothschild* inmiddels zitting zoude nemen, waarin hij door den heer *Williams* werd ondersteund. Nadat nog eenige discussie over dit onderwerp had plaats gehad, werden de beide resolutiën van den attorney-general aangenomen, de eerste met 166 tegen 92, de andere met 142 tegen 106 stemmen.

— Het stoomschip *Hibernia* heeft tijding medegebragt uit New-York tot den 25sten Julij. De president *Fillmore* had zijn nieuwe ministerie zamengesteld. De zamenstelling van dit kabinet had algemeen genoegen gegeven. Men dacht, dat de slavenkwestie binnen eene week tot haar beslag zoude komen, naardien dezelve alle partijen begon te vervelen.

De ter dood veroordeelde professor *Webster* had geene kans op verzachting van straf; de executie was op den 30sten Julij bepaald.

Te San Francisco had een nieuwe brand voor ongeveer 5 millioen dollars schade te weeg gebragt. In de mijndistrikten werden steeds nieuwe massa's goud ontdekt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Augustus.

In een' hoogst belangrijken brief, door den heer *Guizot* aan den heer *Thiers*, over de nieuwe wet op het onderwijs geschreven, verklaart de schrandere staatsman, dat die wet als middel tot trans-actie nuttig, welligt noodzakelijk kan zijn, maar als een organiseerend systema, of als een duurzaam middel van trans-actie, keurt hij haar bepaald af.

Overigens verklaart de heer *Guizot* te zijn een groot voorstander van een verbond tusschen kerk en staat, maar van een verbond, dat steunt, in zijne beginselen en vormen en toepassing, op den geest des tijds en op de bestaande instellingen.

— Men weet dat er weldra tusschen Londen en Parijs, door middel van de onderzeesche telegraaf eene gemeenschap zal bestaan. Ook te Bordeaux tracht men eene electrische telegraaf tot stand te brengen, die het inloopen der schepen op de rivier bekend maken zal. Men is er zelfs op bedacht geweest, de beide werelddeelen, waarvan de afstand door den stoom reeds zoozeer verminderd is, te vereenigen door een' ijzeren electrischen draad; niets doet vermoeden, dat deze onderneming zal mislukken, maar integendeel verwacht men dat zij spoedig tot stand komen zal, dank zij het Engelsche goud en de Amerikaansche volharding. Onlangs is in Frankrijk eene proef genomen met den electro magnetischen toestel van *Henley*, die het dubbel voordeel aanbiedt, van geene batterijen te bevatten en minder kostbaar te zijn, dan de Voltaïsche kolom. Men had daartoe de langste der in Frankrijk bestaande telegrafische lijnen, die van Parijs naar Valenciennes, gekozen. Zij is 60 mijlen lang. De proef is geschied in tegenwoordigheid van den minister der publieke werken en van vele Fransche en Belgische ingenieurs; zij is volkomen gelukt op den enkelen afstand en bij de aanwending van slechts een twintigste gedeelte der kracht van het werktuig. Zij gelukte nog volkomen, toen men door de vereeniging der draden, den afstand verdriedubbelde, en deze alzoo tot 180 mijlen bragt. Met het werktuig, waarvan men zich gewoonlijk op deze lijn bedient, waren deze proefnemingen op verre na niet zoo voldoende; verscheidene malen toch verliepen er eenige minuten, om de tijdingen van Parijs naar Valenciennes over te brengen.

— In Marseille hebben onlusten plaats gehad. Er is eene quarantaine opgelegd aan vaartuigen, welke uit havenplaatsen komen, waar de cholera heerscht. Hierover zijn moeijelijkheden ontstaan met de commissie voor de gezondheid. De Regering heeft die commissie ontbonden en een' buitengewonen commissaris aangesteld. Dit heeft aanleiding gegeven tot eene buitengewone spanning. De bevolking trekt partij voor de ontbondene commissie, en wordt alleen door eene talrijke militaire magt in toom gehouden.

— *Lamartine* heeft een' brief geschreven, gedagteekend uit de hem in de Levant afgestane domeinen. Hij had 36 uren noodig om die nieuwe bezittingen rond te reizen. Hij komt spoedig terug en zal eene leening openen tot exploitatie zijner goederen, en mogt hij in Frankrijk hierin niet slagen, dan zal hij de kapitalen elders trachten te vinden. Hij vervaardigt een dagverhaal zijner reize en zijner ontvangst door den Sultan. Dit werk zal onmiddellijk na zijne terugkomst te Parijs worden uitgegeven.

Van den 5den. De Wetgevende Vergadering haast zich hare orde van den dag ten einde te brengen, om het gewenschte tijdstip der prorogatie te bereiken. In deze zitting heeft de afgevaardigde *J. Miot* de vergadering wederom vergast op een proefje van hetgeen de heer *Dupin gebrek aan opvoeding* noemde, maar dat men met minder verzachtende termen *buitensporige lompheid en grofheid* kan noemen. Men heeft in der tijd verzekerd, dat de kiezers van Nièvres, door overdrevene democratische gevoelens geleid, hunne aandacht gevestigd hadden op *Miot*, als een democratische vertegenwoordiger van den echten stempel, d. i., zulk een die nog geheel in den staat van natuurlijke woestheid verkeerde. Dezen roem heeft hij hedenbeleven schitterend gehandhaafd.

— De laatste tijdingen uit Marseille bevestigen dat het ge-

toch niet als voorwaarde tot de aanneming van de ministeriële concessie, dat de gezondheids-commissie hersteld worde.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Augustus.

De koninklijke commissie voor de geschiedenis heeft in eene gisteren gehouden zitting besloten in het verslag dier zitting op te nemen eene mededeeling van den Nederl. geleerden *Backhuizen van den Brink*, getiteld: „De afzondering van *Karel V*; overzigt van een Spaansch handschrift van dien tijd, door een' monnik der Hieronymus-orde te Juste." Dit handschrift was door den heer *v. d. Brink* ontdekt in de archieven van het oude feodale geregtshof van Braband, op het paleis van justitie te Brussel gedeponeerd.

— De graaf *de Beauffort*, inspecteur der schoone kunsten, en de heer *Navez*, directeur van het Brusselsche museum, staan op het punt van naar Nederland te vertrekken, ten einde bij den verkoop van de schilderij-galerij van wijlen Z. M. *Willem II* tegenwoordig te zijn.

— Men weet, dat de kerken te Antwerpen groote kunstschatten bezitten; er zijn aldaar elf kerken, en het verslag over den staat der provincie, dezer dagen in de vergadering van den provincialen raad uitgebragt, houdt in, dat de kunstvoorwerpen in het bezit dier kerken, geschat worden op eene gezamenlijke waarde van niet minder dan 49,763,000 francs.

— *La Flandre Maritime* meldt, dat het zeecommissariaat te Ostende aanschrijving bekomen heeft, dat de paspoortdienst der reizigers in België is afgeschaft. Van heden af, zullen de reizigers dus vrij in België kunnen komen, zonder voor paspoorten te moeten zorgen.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 5den Augustus.

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over de ontwerpen van wet tot regeling van de *Nederlandsche Scheepvaart* Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten eerst te beraadslagen over het geheel der wetsontwerpen en, na afloop daarvan, over elk der ontwerpen afzonderlijk.

De heeren *Blankenheym*, *'t Hooft* en *van Beech Vollenhoven* hebben de ontwerpen verdedigd en zich voor dezelve verklaard. De heer *Groeninx van Zoelen* heeft zich over het algemeen met de strekking dier ontwerpen kunnen vereenigen, doch zal den verderen loop der discussien afwachten alvorens zijne stem te bepalen.

De heeren *Engelkens* en *Hoffman* hebben de ontwerpen breedvoerig bestreden.

[De heer *Engelkens* schetste het gewigt van de ontwerpen, die thans aanhangig zijn. Daarvan hangen af de bloei of het verval, ja het lot van het Vaderland. Het komt hem voor, dat, wanneer men eenmaal de baan heeft ingeslagen, die nu wordt voorgesteld, er geen terugtred mogelijk is, al zou zij tot ons wis verderf leiden. Hij vestigt de aandacht op hetgeen in Engeland ten dezen aanzien is geschied en kan niet inzien, dat men bij hetgeen wij reeds bezaten, verpligt zoude zijn den door dat rijk aangewezen weg te volgen. Hij ten minste trekt het tijdige en noodzakelijke van den maatregel allezins in twijfel.

Bovendien, ook het stelsel der wetten kan zijne goedkeuring niet wegdragen. Hij gaat de beginselen na, die tot het ontwerpen dezer voordragten geleid hebben, en hij komt daarbij tot de slotsom, dat door de opname van het registratie-regt van 4 pCt. ten behoeve onzer scheepvaart, het stelsel, dat de Regering op den voorgrond heeft geplaatst, aanmerkelijk heeft geleden, ja deze wetten in tegenspraak met dat stelsel zijn. Hij meent echter die bescherming niet te mogen wraken. Hij gaat al verder de gevolgen na van dat gemengd stelsel, dat hij in deze wetten meent op te merken. Al dadelijk wijst hij op het gemis van vastheid en duurzaamheid in onze handelswetgeving, die echter zoo noodzakelijk zijn. Ook op onze schatkist zal dat stelsel eenen hoogst nadeeligen invloed uitoefenen. Hij vreest ook voor de gevolgen van dat stelsel voor onzen handel, doch bovenal ducht hij de gevolgen van de gelijkstelling met onze nationale vlag op onze scheepvaart en scheepsbouw.]

De minister van financiën heeft op eenige punten, door die heeren in het midden gebragt, geantwoord.

Het vervolg der beraadslagingen (die heden van tien uur tot half vijf geduurd hebben) zal plaats hebben op morgen ochtend te tien uur.

Zitting van Dingsdag den 6den Augustus.

De Eerste Kamer heeft heden de scheepvaart-wetten *aangenomen*, en wel: wet A met 30 tegen 2, — wet B met algemeene, en wet C met 30 tegen 2 stemmen.

Aan het einde der zitting heeft de heer *Hoffman* verklaard, voornemens te zijn, met het oog op de nieuwe kieswet, zijn ontslag als lid der Eerste Kamer tegen den 3den Maandag in September aan den Voorzitter in te zenden.

'S GRAVENHAGE, 6 Augustus.

Bij besluit van den 2den dezer heeft de minister van binn. zaken al de nog beschikbare gelden van de opbrengst der algemeene kollekte voor de overstroomden in dit voorjaar, verdeeld tusschen Noordbrabant, Gelderland en Limburg. — De geheele opbrengst der kollekte, ad *f* 223,201.17, blijft beneden het bedrag der schade, geleden door hen, die het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies.

— Blijkens eenen nominatieven staat van het departement van oorlog, opgemaakt den 21sten Julij l.l., zijn er in de laatste dagen 41 militairen of schepelingen der land- en zeemagt met briefjes van ontslag weggezonden of bij regterlijke vonnissen vervallen verklaard van den militairen stand, en mogen dus bij de militaire magt niet meer worden aangenomen. Slechts vier van deze manschappen hadden den graad van korporaal, de overigen waren ongegradueerd. Drie personen werden tot de straf des doods veroordeeld, waarvan twee tot den kogel en één tot onthoofding door middel der guillotine, doch alle drie zijn door den Koning begenadigd van de straf des doods en tot tuchthuisstraf verwezen.

— Bij Koninklijk besluit van den 27sten Julij l.l., is aan de militaire apothekers der 3de klasse eene jaarwedde van *f* 700 (dusver was het *f* 600) toegestaan, even als aan de officieren van gezondheid der 3de klasse en aan de 2de luitenants is toegekend.

Van den 7den. Met leedwezen verneemt men, dat gisteren middag, na eene korte ongesteldheid, is overleden de heer mr. *G. W. Verwey-Mejan*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, die sedert 1835 de betrekking van lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft bekleed, en sedert 1848 voor het kiesdistrikt Leiderdorp in die Kamer zitting had.

AMSTERDAM, 5 Augustus.

Naar men verneemt, is het Hannoversch gouvernement meer dan ooit werkzaam, om zich met zijne handelswegen aan Nederland te verbinden, speciaal met betrekking tot het daarstellen van kanalen, waartoe zij de Eems gaarne wil bezigen. — Reeds zijn daartoe vele voorstellen in overweging, die ernstig onderzocht en daarna aan de Standen voorgelegd zullen worden. (*Amst. Ct.*)

VOORBURG, 4 Augustus.

Gisteren avond te negen uur is de persoon, die sedert 24 uren aan de watervrees, waaraan men aanvankelijk nog twijfelde, leed, in verschrikkelijke razernij overleden. De nacht was kalm doorgebragt, maar de dag van gisteren was voor den lijder zoo ijzingwekkend, dat men naauwelijks menschen kon vinden om hem te bewaken en in zijn verblijf vast te binden.

ARNHEM, 6 Augustus.

Gedeputeerde staten van Gelderland hebben bij besluit van den 3den dezer maand op een daartoe betrekkelijk bezwaarschrift (ook geplaatst geweest in de *Arnhemsche Courant* van den 27sten Julij laatstleden) beslist, „dat de brieven van naturalisatie, vroeger door den Koning verleend, *na* het daartoe bij de Gw. van 1815, art. 10 (art. 9 Gw. 1840) bepaalde tijdstip, van onwaarde zijn." Gemelde courant deelt in haar no. van den 7den dezer die belangrijke resolutie van Gedeputeerde Staten mede.

APELDOORN, 4 Augustus.

Gisteren, omstreeks het middaguur, is de zoogenoemde Bazenmolen, zijnde een dubbele papiermolen, in de buurtschap Ugchelen, bewoond door de papierfabrikanten *W. Uit den Bogaard* en *Mensink*, door den bliksem getroffen, en dien ten gevolge verbrand. Door de aanwezigheid der bedienden en huisgenooten heeft men meerendeels al het huisraad, benevens eenig papier en gereedschappen gered.

ZWOLLE, 4 Augustus.

Heden hield onze leeraar, ds. *van Senden*, voor eene talrijke schare van misschien 4000 menschen, in de groote of Michaëli-kerk eene leerrede, die op alle aanwezigen eenen zigtbaren indruk maakte.

Het was heden ruim 13 maanden geleden, dat z. eerw. van ons afscheid nam, om de reis naar het Oosten te aanvaarden, en thans, van eene aan zoo vele wisselvalligheden en gevaren blootgestelde reis behouden teruggekomen, stortte hij zijn dankbaar gevoel uit voor den zigtbaren bijstand van den Allerhoogste. Z. eerw. had daartoe tot tekst gekozen: *Genes. I*: vs. 20, 21 en 22, het eerste gedeelte. Treffend was 's mans schildering, in ruwe trekken slechts, van de gewijde plekken der geschiedenis, die hij gezien had, en de levendige indrukken daardoor opgewekt bij hem, die de studie van het heilige land sedert jaren tot de zijne gemaakt heeft.

LEEUWARDEN, 5 Augustus.

Nadat de te Harlingen te huis behoorende Groenlandsvaarder *Dirkje Adama*, commandeur *O. Mehlen*, reeds voor ongeveer zes weken van de visscherij met 9000 robben was teruggekeerd, is den 2den dezer ook het schip *Spitsbergen*, commandeur *P. Nagel*, met 4800 robben te Harlingen aangekomen.

KOEVORDEN, 3 Augustus.

Men verneemt uit eene goede bron, dat het plan der ontmanteling van deze stad zijn beslag nog niet heeft bekomen, en dat volgens een besluit der Regering, de slooping althans in de eerste twee jaren niet zal plaats hebben; terwijl de verkoop der magazijnen en andere gebouwen in geen geval zal geschieden, voor dat een of meer kanalen de vesting zullen hebben bereikt. De regering schijnt alzoo de finale slooping der oude vest niet te zullen uitvoeren, voor dat er nieuwe bronnen zullen zijn geopend, welke de schadelijke gevolgen vergoeden, die de ontmanteling der grijze plaats den bewoners zal aanbrengen. (*Dr. Ct.*)

SMILDE, 4 Augustus.

't Is eene bijzonderheid, die dankbare opmerking verdient, dat te dezer gemeente, tellende ruim 4500 zielen, in de vijf voorlaatste weken geen enkel sterfgeval heeft plaats gehad.

GRONINGEN, 5 Augustus.

Vroegere jaren hadden wij, bij ruime oogsten van koolzaad, enkele marktdagen, dat daarvan duizend lasten ter verkoop werden aangeboden, één dat zulks twaalfhonderd lasten bedroeg. — De ruime oogst, die deze provincie dit jaar opbrengt, bragt den aanvoer van koolzaad Dingsdag den 6den dezer op ongeveer 1800 lasten, hetwelk bijna alles is verkocht; berekend tegen *f* 270 het last, alzoo het aanzienlijk bedrag van *vierhonderd zesentachtigduizend guldens* uitmakende. — Wij gelooven niet, dat op eene landmarkt immer zoodanige belangrijke aanvoer van koolzaad plaats had.

— In de vergadering van de kiezersvereeniging *Vrijheid en Orde*, die heden avond in het huis *de Beurs* werd gehouden, hebben de aldaar aanwezige 60 à 70 personen zich bezig gehouden met het opmaken van een voorloopig gros van personen, die in aanmerking zouden kunnen komen bij de aanstaande verkiezing voor de provinciale staten. Bij het afdrukken dezer was de vergadering nog niet gescheiden.

— Aan JAN HARMS STANDEVELD, — welke, bij arrest van het Provinciaal Geregtshof van Groningen van den 8sten Februarij dezes jaars, was veroordeeld tot de straf des doods: 1) ter zake van diefstal, bij nacht, door meer dan één' persoon in een bewoond huis, gedeeltelijk door middel van inwendige braak, met wapenen, gebruikmaking daarvan en geweldpleging, welke wonden en kwetsuren hebben nagelaten; 2) ter zake van gelijken diefstal, maar bovendien door middel van uitwendige braak gepleegd, — is bij Koninklijk besluit van den 25sten Julij l.l., no. 60, gratie van die straf verleend, welke alsnu veranderd is in een half uur tepronkstelling en vijftienjarig confinement.

— Men deelt ons mede, dat het in de voor weinige dagen gehouden vergadering van het bestuur der vereeniging voor dienstboden alhier, zoowel in het belang der huisgezinnen als in het belang der dienstboden zelve, algemeen als zeer wenschelijk beschouwd werd, dat de zoogenoemde *vrije week* afgeschaft worde, en dat te dien einde pogingen aangewend zullen worden. Om het echter daarheen te leiden, is natuurlijk niet slechts de medewerking van de dienstboden, maar ook die van de ingezetenen, welke dienstboden houden, volstrekt noodig, en zullen deze zoowel als gene door den bestederen de besteedster GEERSINGA verzocht worden om de pogingen des bestuurs in dezen in de hand te werken.

Een ieder, die weet, tot hoe vele ongerijfelijkheden die vrije week soms aanleiding geeft in de huisgezinnen, en hoe schadelijk en verderfelijk zij veelal is voor de dienstboden zelve, zal zeker gaarne het zijne er toe bijdragen om die pogingen wél te doen gelukken, en bij het huren van dienstboden er op aandringen, dat zij van die vrije week afstand doen, en na het verlaten der oude dienst terstond, of althans zoo spoedig mogelijk, in de nieuwe treden.

Genoemde vereeniging schijnt voor 't overige aanvankelijk geheel aan haar doel te beantwoorden, en men mag zich vleijen met de hoop, dat zij op den duur veel goeds zal uitwerken. Het is daarom ook te wenschen en te verwachten, dat de ingezetenen het nut er van al meer en meer inzien, en tegen de geringe jaarlijksche bijdrage van *f* 1,50 zich aan dezelve aansluiten zullen.

— Uit hoofde van de kort na den 28sten Augustus volgende festiviteiten bij gelegenheid van de overgave van het Akademiegebouw, zullen er dit jaar op den 28sten Augustus geene openlijke volksvermaken plaats hebben van wege de Commissie met de regeling der zaken anders belast, maar op den Zondag, welke den 28sten Augustus voorafgaat, zal, zoo als gewoonlijk, de verlossing van Groningen in 1672 godsdienstig worden herdacht, bijzonder ook door een plegtig dankuur op den avond van dien dag in de Nieuwe Kerk, onder voorgang van ds. VAN HERWERDEN, waarbij ook door een geoefend zangkoor afzonderlijk liederen zullen worden gezongen, die reeds gedrukt zijn.

— Een ernstig voorval, hetwelk groote onheilen had kunnen na zich slepen, maar nogtans bijzonder gelukkig is afgeloopen, heeft Dingsdag middag op de Smilde, een half uur van Assen, plaats gehad. Een heer, wonende te Paterswolde, voornemens zijnde met familie, ten getale van vijf personen, eene reis te doen, waaraan veertien dagen zouden worden besteed, vertrok in den morgen van dien dag van huis. Tot op bovengenoemde plaats genaderd, stond voor een huis aan den straatweg op eenige blaauwe dakpannen eene witte kernlien. De paarden deze in het oog krijgende, schrikten en begonnen te steigeren; de voerman het gevaar hiervan inziende, sprong van den bok, deed al het mogelijke om de paarden tot staan te brengen, maar zijne pogingen bleven vruchteloos; de paarden en wagen met de vijf passagiers stortten in de vaart. Gelukkig was die juist op dat punt niet bijzonder diep, zoodat de wagen, slechts ruim halverwege het portier door het water bedekt werd. Door spoedig toegeschotene hulp van de aldaar in den omtrek wonende menschen, gelukte het de passagiers en paarden nog bij tijds zonder letsel te redden.

— Ten vervolge van de beruchte spookgeschiedenis en tot slot daarvan — naar wij wenschen en ook wel durven gelooven — deelen wij mede, dat j.l. Dingsdag avond, aangezien het oploop niet eindigde, de policie zich weder met de zaak moest bemoeijen. Dien avond werd het gehuil en gejammer door vele fatsoenlijke lieden, door agenten van policie, onderofficieren en soldaten duidelijk gehoord; een der policieagenten stopte toen een vierkant gat onder het gevelraam digt, en het huis werd gedurende den nacht bewaakt. Gisteren morgen begaf een der commissarissen van policie zich derwaarts, liet de woning in tegenwoordigheid van twee erfgenamen openen en vond bij het binnen komen een klein hondje, dat, toen kort na 't overlijden van vrouw V. het gehuil in de woning der overledene gehoord werd, reeds was waargenomen door twee agenten van policie, die het diertje toen vonden zitten en treuren bij het afgelegde lijk. Door het digtstoppen van het gat onder het raam had het dier nu zijn' gewonen uit- en ingang versperd vindende, des morgens niet bij tijds het huis kunnen verlaten. Ten gevolge van een en ander is alzoo thans de ware toedragt der zaak ontdekt, eene toedragt, die, als zij nog eenigen tijd onzeker zoude zijn gebleven, misschien nog lang aanleiding tot bijgeloof en dwaze geruchten onder het volk zoude hebben gegeven.

— Men berigt ons uit *Schildwolde*, van den 5den Augustus, het volgende:

Nadat sedert een' geruimen tijd, en vooral den laatsten winter de behoefte aan ruimer schoollokaal zich alhier had doen gevoelen, en kerkvoogden en notabelen besloten hadden, om in deze noodzakelijkheid te voorzien door het bouwen van eene *nieuwe school*, en deze, ontworpen en gebouwd door den aannemer P. B. WERTMÖLDER, timmerman te Slochteren, thans voltooid was, heeft hiervan op gisteren de plegtige inwijding plaats gehad.

Na eene inleiding van Do. L. MUNTINGHE, predikant alhier, waarin zijn weleerw. den naauwen band tusschen ouders en kinderen schetste, en daaruit der ouders vreugde over het plaats hebbende feest vooronderstelde had, bekwam de onderwijzer der jeugd, P. DE GRAAFF alhier, het woord, en na kerkvoogden, notabelen en aannemer voor hunne moeite en zorgen zijne hulde en dank toegebragt te hebben, betoogde hij in eene zeer gepaste toespraak het hooge belang van volksverlichting en volksopvoeding door middel van scholen; en na door het hier bestaand, door gezegden onderwijzer gevormd en bij het feest tegenwoordig zijnde zanggezelschap, herhaaldelijk te zijn afgewisseld, wekte hij de ouders op en spoorde hen aan tot ijveriger opkomst hunner kinderen bij zijne lessen; terwijl onze leeraar na nog een hartelijk woord van dankbetuiging aan den onderwijzer en het zanggezelschap rigtte, en vervolgens tot de opgekomen ouders en de talrijke schare belangstellende aanwezigen sprak, en eerstgenoemden opwekte om vooral hunne belangstelling in het onderwijs te toonen door hunne kinderen geregeld en vlijtig ter school te zenden; waarna zijn weleerw. het wel gedijen der te verwachten vruchten uit dit schoolgebouw aan den Allerhoogste aanbeval; en met het zingen van een Psalmvers, door de feestgenooten, besloot.

Na afloop waarvan eenige notabele ingezetenen met hunne vrouwen zich in het logement van DOORNBOS vereenigd en daar den avond op eene genoegelijke wijze doorgebragt hebben.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, krachtens art. 99, laatste zinsnede der wet van den 4den Julij j.l. (*Staatsblad* no. 37), na de Gedeputeerde Staten der betrokkene provinciën te hebben gehoord, bij onderscheidene dezer dagen genomene beschikkingen, onder-kiesdistrikten aangewezen in de hoofd-kiesdistrikten:

GRONINGEN: Groningen, Haren, Hoogezand en Sappemeer.

ZUIDHORN: Grootegast, Leek, Marum, Oldekerk, Aduard, Ezinge, Grijpskerk, Hoogkerk, Oldehove, Zuidhorn, Bedum, Warffum, Baflo, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Ulrum, Winsum, Adorp en Noorddijk.

APPINGEDAM: Kantens, Middelstum, Appingedam, Delfzijl, Slochteren, Bierum, Ten Boer, Loppersum, Stedum, 't Zandt, Uithuizen, Usquert, Uithuizermeeden, Midwolde, Nieuwolde, Termunten, Noordbroek, Zuidbroek, Muntendam, Beerta, Finsterwolde, Scheemda, Winschoten, Bellingwolde, Nieuwe Pekela, Oude Pekela, Nieuwe Schans, Veendam, Wildervank en Meeden.

ASSEN: (wat Groningen betreft) te Vlagtwedde, Wedde en Onstwedde.

— In de *Staats-Courant* van den 7den dezer komt voor een staat van nalatenschappen, afkomstig van militairen, behoord hebbende tot de landmagt in Oost-Indië. Onder dezen merkt men uit deze provincie onder anderen op: JAN KOOPS, van Haren, 1ste kanonnier, wiens nalatenschap de som van *zeventien cents* bedraagt.

De minister van financiën heeft de belanghebbenden verwittigd, dat eerstdaags namens dit departement, en ter voldoening aan het bepaalde bij art. 8 van het Koninklijk besluit van den 26sten Julij j.l. (*Staatsblad* no. 41), zullen worden uitgegeven, en op alle postkantoren, benevens in den boekhandel voor een ieder verkrijgbaar gesteld, de Verzameling der officiële Portlijsten, volgens welke het briefport naar den afstand, te rekenen van den dag der invoering van de wet van den 12den April j l. (*Staatsblad* no. 15) op al de postkantoren zal worden berekend. De prijs der volledige verzameling bij elkander in klein 8vo is gesteld op vijftentwintig cents, en die van elke portlijst afzonderlijk afgedrukt, op één cent het stuk.

Bij aanschrijving van den 29sten Julij j.l., no. 83, heeft Z. Exc. de minister van justitie gevraagd naauwkeurige opgave der jaarlijksche kosten van policie in de verschillende gemeenten des Rijks, dat is omtrent de policie in meer bepaalden zin des woords, als met betrekking tot de openbare geest, de openbare rust en orde, de vreemdelingen en paspoorten, openbare vermakelijkheden, zoogenoemde publieke vrouwen, enz., welke opgave vóór of uiterlijk met den 10den der maand bij Z. Exc. moeten zijn ingekomen. Deze opgaven in verband brengende met de organisatie van het policiewezen, zoo kan men binnen kort de wet deswege te gemoet zien.

Ook de heer *van Zuijlen van Nijevelt*, lid van de Tweede Kamer voor het distrikt Ruurlo, zal men den derden Maandag in September dezes jaars zijn ontslag nemen als lid van gemelde Kamer.

Te Zwolle is den 5den dezer, 's morgens te 8 uur, eene duif gevangen, hebbende onder hare vleugels eene Prijscourant der beurs van Parijs, van Zaturdag den 3den Augustus, en een briefje waarop stond: „4den Aug. uur 9½ no. 244. 137."

Iets uit Hoenderloo.

Onlangs stapte ik des ochtends aan de herberg van 't merkwaardig gehucht op de Veluwe af. Reeds vroeger geïnformeerd, dat er geen sterke drank te koop was, wilde ik mij daarvan overtuigen.

„Kastelein, geef me een borrel," was mijne eerste vraag.

„Mijnheer," zei de man, „we tappen hier geen jenever."

„Wat zeg je daar?" hernam ik, „ge zijt ook een kastelein van 'tjaar nul. Eene herberg zonder jenever, dan ga ik naar een' ander."

„Mijnheer kan op gansch *Hoenderloo* geen drank krijgen," ontving ik ten antwoord.

„Op gansch Hoenderloo in geene van al die huisjes geen jenever te krijgen?" ging ik op verbaasden toon voort. — „Hoe houdt ge het hier dan op de barre hei, waar het 's winters bitter koud, in dit mulle zand, waar 't zomers smoor heet moet zijn, toch uit? Waarom houdt ge er geen drank op na?"

„Mijnheer," zei de herbergier met eenvoudige vrijmoedigheid, „als we hier gingen drinken, dan werden we misschien ziek en arm en ongelukkig. In mijne herberg zou ik niet anders dan bier mogen tappen; en ik denk eene flesch of wat wijn voor den gaanden en komenden man op te doen."

„Vriendlief," hernam ik toen, . . . doch waartoe oververteld, wat ik uit de volheid van mijn hart op den schoonen Meimorgen, onder eene frissche teug bronwater uit den welbekenden put te Hoenderloo verder gesproken heb? Ik wilde eenvoudig een feit mededeelen. Onder de Veluw-bewoners zag ik mannen en vrouwen schooner en krachtiger gebouwd, dan ik er elders in ons vaderland heb aangetroffen; ziedaar — dacht ik — een doorslaand bewijs, hoe gezond men blijft, waar men zich door geen sterken drank versterken wil.

GOUDA. J. H. D. R.

Navolgenswaardige Weddingschappen in Engeland.

Engeland is het land der weddingschappen. Men heeft ze nu zelfs op den landbouw toegepast en er daardoor eene nuttige strekking aan gegeven. De heer HODGSON was een der eersten; hij ging met eenen anderen eene weddingschap aan, wie van beiden de beste knollen teelde. Spoedig daarna waren de landhuishoudkundige tijdschriften vol dergelijke aanbiedingen, b. v. de heer SHELLEY wedde met den heer ELLMANN, dat eene onpartijdige commissie van ervarene landbouwers zijne manier voor de beste zoude verklaren. Denzelfden heer SHELLEY wordt nu door eenen heer CLOYDEN, met wien hij over de beste manier van zaaijen in de openlijke bladen getwist had, eene weddingschap van 100 tot 500 ponden aangeboden, om te doen beslissen, wiens manier van zaaijen de beste is. Tot de beslissing kiest ieder partij eenen scheidsregter, die dan weder eenen derde bij zich nemen; of zij laten deze scheidsregters ook door andere personen benoemen. De scheidsregters deelen dan doorgaans het resultaat van hun onderzoek tot in de kleinste bijzonderheden in de dagbladen mede, gelijk zij van de redenen, waarom zij dezen of dien de overwinning toekennen, naauwkeurig verslag geven. Om niet te zeggen, dat de landbouw zelf door deze inspanning der weddenden vooruitgaat, zoo geven die adviezen der scheidsregters aan de landbouwers aanleiding om er over te spreken en vergelijkingen te maken. Het is aan de praktische Engelschen op deze wijze gelukt, een verderfelijk spel tot eene drijfveer van krachten op de baan van vooruitgang te maken; en wanneer nu toch moet gewed worden, zoo moet men deze wijze ver den voorrang geven boven alle andere soorten op de renbaan of op de beurs.

Een Engelsch monster-gebraad.

Het laatste, door het Engelsche Genootschap van Landbouw gegeven diner is o. a. gekenmerkt geworden door eenen zeer zeldzamen schotel, die aangerigt was onder de benaming van *Great-Charter-Boeuf*. Het was niet minder dan een geheel vierendeel van eenen os, ter zwaarte van

535 ponden, door gazlicht gebraden. Ter bereiding was dit monstergebraad op de plaats van het kasteel van Exeter, opdat het publiek de bereiding zou kunnen zien, gelegen in eene evenredige braadpan, overdekt met eene bolle ijzeren plaat en door een' toestel van baksteenen omgeven, en op dezen toestel zijn twechonderd vlampitten gaz in werking gebragt. De brading heeft vijf uren tijds vereischt, en er zijn 700 kubiek voeten gaz toe benoodigd geweest.

Om voorbeelden van zulke buitensporigheden te vinden, moet men terugdalen tot in de middeneeuwen, als wanneer bij voorbeeld, ter gelegenheid van eene *cour plenieire*, door HENDRIK II van Engeland, in 1174 te Beaucaire belegd, tot verzoening van den graaf RAYMOND van Toulouse met den Koning van Aragon, zeker Languedoksch edelman, GUILLAUME GROS DE MARTEL, een geheel diner voor 300 ridders, in plaats van met vuur, met was-flambouwen liet koken en braden.

Iets over den Sleeswijk-Holsteinschen opperbevelhebber *von Willisen*.

De generaal VON WILLISEN, thans opperbevelhebber van het Sleeswijk-Holsteinsch leger, is nagenoeg zestig jaren oud en uit eene adellijke Pruissische familie gesproten. Reeds in 1806 trad hij de militaire loopbaan in. Nadat het Pruissisch leger bij Jena en Auerstadt verslagen was, keerde hij naar Halle terug en wijdde zich daar aan de studiën. Naardien de Saalkreits bij het koningrijk Westfalen gevoegd en ook daar de militaire conscriptie ingevoerd werd, trachtte VON WILLISEN zich daaraan te onttrekken, maar dit mislukte en hij werd gedurende langen tijd te Kassel in een' toren opgesloten. In 1809 ontvlugtte hij, begaf zich te Weenen in een vrijkorps, streed in Tyrol en Italië tegen de Franschen mede en keerde eenige jaren later in de Pruissische dienst terug.

Gedurende 1813 tot 1815 was hij hoofdman bij den generalen staf des veldmaarschalks BLUCHER. Nog eenigen tijd na het sluiten van den vrede bleef hij in die betrekking, maar werd toen onderwijzer in de algemeene krijgsschool te Berlijn. Later plaatste hij in een militair weekblad raadgevingen aan de Poolsche opstandelingen, die hem tijdelijk zijnen rang als majoor deden verliezen. In 1840 gaf hij een werk over de kunst van oorlogvoeren uit, dat bij velen grooten bijval, bij anderen hevige wederspraak vond. In 1841 stond hij als overste te Stettin en Posen, later klom hij tot de rangen van kommandant eener brigade en generaal-majoor op. Bij de gebeurtenissen van 1848 mishaagde zijn gedrag in Posen de Pruissische regering; hij begaf zich toen in het leger van den veldmaarschalk RADETZKY, woonde het beleg van Malghera bij, en vervaardigde intusschen zijn laatste werk, over den Italiaanschen veldtogt van 1848. Bij de groote bevordering in het Pruissisch leger in 1849 werd VON WILLISEN overgeslagen, en deze omstandigheid noopte hem zijn ontslag te verlangen, dat hem, met den titel van luitenant-generaal, bewilligd werd. Eenige maanden later wijdde hij zich aan de zaak der hertogdommen.

Kerknieuws.

HOLWIERDE, 28 Julij. De kandidaat *A. L. Poelman*, den 22sten dezer maand alhier als predikant beroepen, heeft die beroeping aangenomen.

— Bij de Hervormde gemeente te Sliedrecht (klassis Dordrecht) is beroepen ds. *Clant*, predikant te Loosduinen.

— Bij de Hervormde gemeente te Sybecarspel (klassis Hoorn) is beroepen de kandidaat *T. Poortman*.

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. *G. van Warmelo*, heeft de breede kerkeraad der Hervormde gemeente te Gouda tot herder en leeraar beroepen den weleerw. heer *W. Kraijenbelt*, predikant te Overschie.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE VERKIEZINGEN.

I.

De Kieswet.

Zeer te regt is er onlangs, in de *Gron. Cour.*, no. 59, goed aangetoond, hoe weinig mild en onvoldoende vele Stedelijke en Plaatselijke Besturen te werk gingen met het completeren der kiezerslijsten. Minder zelfs dan met andere bekendmakingen van wege Plaatselijke Besturen gebeurt, heeft men aan dat werk de gewenschte en noodige openbaarheid gegeven. Daardoor is dan ook voor velen onwetend de tijd verstreken, in welken zij zich over uitsluiting van het kiesregt, waarop zij grondwettig aanspraak hebben, tot de bevoegde autoriteiten konden wenden. In dit geval verkeeren b. v. sommige predikanten en schoolonderwijzers dezer provincie, die voor de personele belasting-alléén niet tot den bepaalden census van *f* 32 zijn aangeslagen; maar die toch met de grondlasten door hen betaald moetende worden voor landerijen, waarvan zij het vruchtgebruik als emolument genieten, *wel* de vereischte som in de directe belastingen betalen om kiesgeregtigd te kunnen zijn. Deze laatste, de grondlasten, wil men hun nu niet toegerekend hebben. Bij het voorloopig kiesreglement was dit wel het geval. Toen werden bij betaling, personele en grondlasten, voor den census toegerekend; gelijk zulks zeer zeker grondwettig behoort. Daarom mogten ze dan ook in goed vertrouwen nu te meer op de erkenning van hun grondwettig burgerregt in dezen rekenen. Slechts willekeurige uitlegging en bekrompene toepassing van de nieuwe kieswet kan dit willen wegredeneren.

De zin en omvang, het begrip van het woord *betalen* in de Grondwet toch is duidelijk. De kieswet wil en kan de grondwettige bepaling, en hiermeê het toegekend kiesregt niet binnen engere grenzen sluiten, of inkorten en beknibbelen. Bij de discussiën in de Eerste Kamer over de kieswet maakte men, geheel tegenovergesteld hiervan, ten aanzien van de woorden der wet: »*voor betalen houdt men het aangeslagen zijn*," de zwarigheid, dat daardoor de grenzen van het kiesregt, in de grondwet bepaald, werden uitgebreid. Men hield, en te regt, de beteekenis van *aangeslagen zijn*, hier niet anders te kunnen wezen dan: *verschuldigd zijn*, *betalen moeten*, *beloven te betalen*, en zei, dat beloven te betalen nog niet betalen zelf was. De kieswet breidde dus uit, verruimde het kiesregt van de grondwet, zeiden de Eerste-Kamer heeren. De uitvoerende magt beknibbelt, verengt, verkort de grondwet, hoe duidelijk zij ook spreekt. Die betaalt, verschuldigd is, of belooft te betalen in de directe belastingen naar den bepaalden census, is kiesgeregtigd. En dus ook de bovenaangeduide personen.

Of, zoo deze eens nalatig bleven in het betalen van de door hen verschuldigde grondlasten, nl. zoo lang zij vruchtgebruikers zijn, zal wel de administratie hen ongemoeid laten? Of zal men hen dan [illegible]nen. — 't Is te hopen, dat anderen gelukkiger dan sommigen tijdig genoeg kennis hebben kunnen nemen van de hun aangedane regtsverkorting, ten einde zich deswege om redres te kunnen vervoegen tot de gestelde autoriteit; en dat men in 't vervolg meer grondwettig ten dezen handele. Om den wille der menschheid, om het waarachtig belang van den Staat, worde het zóó, dat men niet meer kortzigtig en bekrompen mag uitsluiten buiten het staatsleven en daardoor buiten den Staat zoodanige menschen en standen, die door hunne betrekking geroepen zijn om aan de natie te helpen bijbrengen eene heldere kennis en warm gevoel van burgerpligt, eene reine belangstelling en edel besef van burgerregt; en dat daardoor ook in Nederland meer en meer opwasse een vrij, zelfstandig en krachtig volk.

NIEUW BEERTA, 7 Aug. 1850.

W. R. KR. ZUIDEMA.

II.

Naar mate de tijd voor de verkiezing der leden van de Provinciale Staten nadert, wordt ongetwijfeld ook de belangstelling in die belangrijke keuze meer en meer opgewekt. Er hooren zich echter reeds hier en daar enkele stemmen doen hooren, die een beginsel verkondigen, hetwelk *onregtvaardig* is, en daarom *der goede zaak* slechts *schadelijk* zijn kan; wij bedoelen de opzettelijke uitsluiting van *zekere klassen* of *standen der maatschappij* bij die keuze. Onze tegenwoordige Grondwet, die voor het eerst den ingezetenen de regtstreeksche keus hunner vertegenwoordigers verleent, heeft immers bij de uitoefening der staatsburgerlijke regten de onderscheiding van standen opgeheven en afgeschaft: — men voere dan geene nieuwe willekeurige en onregtvaardige onderscheidingen of uitsluitingen van standen in! Zoodanige classificatie der ingezetenen, en uitsluiting van sommigen naar hunne verschillende maatschappelijke betrekkingen of bedrijven, leidt tot *verdeeldheid*, en daardoor tevens tot *verdeeling van krachten*, terwijl ook bij de behartiging van algemeene belangen slechts *eendragt magt verleent*. *Kunde*, *geschiktheid*, vooral *braafheid*, en tevens ook wel eene voldoende mate van *onafhankelijkheid*, voor zoo ver de maatschappelijke betrekking betreft, behooren bij de keuze uitsluitend op den voorgrond te staan. En wie zou durven beweren, dat deze eigenschappen enkel en alléén bij *sommige* standen der maatschappij te vinden waren, of dat andere maatschappelijke betrekkingen van het bezit daarvan uitgesloten zijn. Hij, die de aangewezen vereischten op de meest voldoende wijze in zich vereenigt, zij het voorwerp der keuze, onverschillig of hij tot de zoogenoemde klasse van *heeren*, of wel tot den *burger-*, *koopmans-* of *boerenstand* behoort. Iedere

van de verschillende maatschappelijke betrekkingen geeft eigenaardig aanleiding en gelegenheid, om het naauwkeurigst en volledigst bekend te worden met de bijzondere belangen en behoeften, welke met die onderscheidene betrekkingen in een naauw verband staan, en een Collegie zamengesteld zoo veel mogelijk *uit al de verschillende betrekkingen en klassen der maatschappij*, zou uit dien hoofde ongetwijfeld het meest geschikt voor de behartiging der algemeene belangen, en tevens *in waarheid eene Vertegenwoordiging des Volks zijn*.

Aan de geëerde Redactie der Groninger Courant.

MIJNE HEEREN!

In uw dagblad van den 30sten Julij j.l. komt een artikel voor onder het opschrift: *eene erge drukfout*.

Ik neem de vrijheid daartegen op te merken, dat die fout slechts in enkele exemplaren mijner uitgave voorkomt, en daarenboven, zoo veel mogelijk, door bijna onmiddellijk daarna verzonden verbeterblaadje, onschadelijk gemaakt is.

Ik hoop van uwe onpartijdigheid de plaatsing dezer regelen te mogen verwachten en voeg er de verzekering bij, dat door mij al het mogelijke wordt aangewend, om eene uitgave te leveren vrij van drukfouten.

Met achting,
Uw Dw. Dienaar,
J. C. LOMAN, JR.

AMSTERDAM, 3 Augustus 1850.

Eenige nadere bijzonderheden betreffende het proces over het adellijk goed *Landegge*.

Mijnheer de Redacteur!

Daar het berigt betreffende de verkooping van het adellijk goed *Landegge* in het ambt Meppen, koningrijk Hannover, geplaatst in de *Gr. Courant* van den 30sten Julij l.l., niet in alle opzigten even juist was, meen ik u te moeten verzoeken, ook voor onderstaande regels in een der eerstvolgende nommers van uw dagblad eene plaats te willen inruimen. Ik doe des te eer dat verzoek, niet omdat ik geloof dat de verkooping zoo zeldzaam is, maar omdat de geschiedenis van het proces, mijns inziens, eene niet onbelangrijke bijdrage oplevert tot de fraaije wijze van regtspleging in het naburige Hannover.

G., 4 Aug. 1850.

UWelEd. Dv. Dienaar
V. v. B.

In het jaar 1803 kocht de heer VAN SANTEN, oud-Burgemeester der stad Emden, de vader van den in 1848 overleden Justizrath VAN SANTEN, het huis *Landegge* met alle daarbij behoorende bosschen, landerijen en veenen voor eene som van *f* 48,600. Bij den verkoop werd uitdrukkelijk door de verkoopers verzekerd, dat de tot het goed behoorende veenen zich uitstrekten tot aan de Hollandsche grenzen. Spoedig bleek het echter, dat de verkoopers op verre na niet konden leveren, wat zij verkocht hadden. Niet alleen toch zag de kooper weldra in, dat de verzekering, alsof het goed zich tot de Hollandsche grenzen zou uitstrekken, geheel bezijden de waarheid was, maar zelfs bevond zich een niet onbelangrijk gedeelte der, volgens de kadastrale kaart, om het maar zoo eens te noemen, tot *Landegge* behoorende bouwlanden en veenen, in geheel vreemde handen. In dezen stand van zaken, daar én de heer VAN SANTEN zich niet gehouden rekende het laatste ⅓ der koopsom uit te betalen, én de verkoopers steeds in gebreke bleven het verkochte te leveren, namen beide partijen hunne toevlugt tot de regtbank. Had nu slechts de koopakte eene behoorlijke opgave ingehouden van het gekochte, dan voorzeker zoude de zaak gemakkelijk hebben kunnen beslist worden; maar daar deze akte alleen sprak van het oude riddergoed *Landegge* met al de daarbij behoorende landerijen, veenen, enz.; en in het geheel geen melding maakte, noch van de Hollandsche grenzen, noch van de uitgestrektheid dier landerijen of veenen, gaf het onbepaalde dezer uitdrukking aanleiding tot zeer uiteenloopende gevoelens, en werd de beslissing voor de regters moeijelijk. De kooper beweerde bij het sluiten van den koop eigenaar geworden te zijn van de bouwlanden en veenen, gelegen tusschen *Landegge* en de Hollandsche grenzen; de verkoopers verklaarden niets meer verkocht te hebben dan zij geleverd hadden, en volgens de kaart, zouden de tot het landgoed behoorende landerijen zich wel niet tot aan de Hollandsche grenzen uitstrekken, maar werd niettemin den heer VAN SANTEN nog eene uitgestrektheid gronds toegekend, welks waarde door deskundigen op ongeveer ⅓ der koopsom geschat is. Hoe de partijen te scheiden? Na jaren lang talmen en dralen, na herhaalde opnemingen der goederen, na het hooren lezen van tallooze rapporten van deskundigen, enz., ging de Justizkanzlei te Haselunne over tot iets, hetwelk zij welligt in het begin had kunnen of moeten doen, het hooren der bij den verkoop tegenwoordig geweest zijnde getuigen. Bij de oproeping bleek het echter, dat van deze slechts één meer in leven was; en hoewel diens getuigenis, dat het goed verkocht was met de daarbij behoorende landerijen tot aan de Hollandsche grenzen, de regtmatigheid van den eisch des heeren VAN SANTEN nader scheen aan te toonen, was de verklaring van dien eenigen getuige onvoldoende, om de zaak tot een beslissend einde te brengen. Thans moest dan alleen op de ten processe voorhandene stukken regt worden gesproken. Spoed bij het behandelen van regtszaken schijnt in Hannover steeds voor gevaarlijk te worden gehouden; althans het hield jaren en jaren aan, eer men tot het gewenschte einde kwam, maar eindelijk volgde toch de beslissing. In 1840, toen de straks genoemde Justizrath VAN SANTEN zijn' vader reeds jaren lang in het bezit van *Landegge* was opgevolgd, besliste het Oberappellations-gericht, in het hoogste ressort, het geding in zooverre ten voordeele van den kooper, dat den heer VAN SANTEN het bezit van het landgoed werd toegekend, met al de landerijen, die, volgens de grensscheiding op de kaart, daartoe schenen te behooren en vroeger behoord hadden.

Was nu echter deze zwarigheid, de uitgestrektheid van het gekochte goed, uit den weg geruimd, thans volgde eene tweede, voorzeker niet minder gewigtige. Gelijk wij gezegd hebben, had de heer VAN SANTEN, toen de verkoopers in gebreke bleven het verkochte te leveren, geene roeping gevoeld het laatste ⅓ gedeelte der koopsom te storten: de betaling nu dezer som, met de daarbij verschenene interessen, mits na aftrek van de vermoedelijke inkomsten, die de kooper van de hem 37 jaren lang onthoudene bouwlanden en veenen zou getrokken hebben, gaf aanleiding tot nieuwe moeijelijkheden. Daar partijen ook in dit geschilpunt tot geene minnelijke schikking konden geraken, namen zij op nieuw hunne toevlugt tot de Justizkanzlei te Haselunne. Stuitte men nu in het eerste proces door de onbepaaldheid der koopakte, op vele zwarigheden, hier scheen de beslissing nog moeijelijker. Tot driemalen toe werden er van wege partijen en de regtbanken deskundigen benoemd, belast met het opnemen der bij de uitspraak van het hoogste geregtshof den heer VAN SANTEN toegekende landerijen en het begrooten van de vermoedelijke inkomsten daarvan; tot driemalen toe leverden deze deskundigen schriftelijke rapporten in; maar tot driemalen toe werden deze rapporten, én door de Justizkanzlei én door het Oberappellationsgericht afgekeurd. Ten vierdenmale moesten er nu deskundigen benoemd worden, en nu wist men, na lang zoeken, in Oost-Vriesland een' man te vinden, van wiens uitspraak de beslissing zoude afhangen. Hadden nu de vroegere commissiën van deskundigen, althans sommige leden daarvan, bij het begrooten der vermoedelijke inkomsten, steeds de opbrengst der bewuste bouwlanden in de laatste jaren in aanmerking genomen, en had de meerderheid dier commissie daardoor telkens tot het toestaan van eene vrij aanmerkelijke korting aan den heer VAN SANTEN geconcludeerd, deze coryphee van alle deskundigen schoof deze geheele berekening ter zijde en ging op eene geheel bijzondere, hem, zoo wij hopen, alleen eigene wijze te werk. Hem in die berekening te volgen, rekenen wij onnoodig, daar de plaats, waar wij over spreken, den meesten onzer lezers zeker zelfs bij name onbekend is; genoeg zij het dan te zeggen, dat op zijn naauwkeurigst berekend, de schadevergoeding, welke den heer VAN SANTEN zoude toekomen wegens het gemis van al de zoovele jaren lang hem onthoudene bouwlanden en veenen, wier opbrengst jaarlijks gemiddeld minstens op *f* 300 à *f* 400 mag geschat worden, in het meesterlijke rapport van genoemden deskundige begroot werd op ongeveer *f* 4000. — Waren nu de rapporten der vorige commissiën telkens afgekeurd, omdat het verslag der door beide partijen benoemde deskundigen steeds te zeer uiteen liep; dit rapport scheen te belagchelijk, zelfs aan de tegenpartij, dan dat het in aanmerking scheen te kunnen komen. En toch én de Justizkanzlei én het Oberappellationsgericht, steunende op de groote kennis van zaken, waarmede het rapport was opgesteld (?), vereenigden zich daarmede, en bij arrest van het Oberappellationsgericht werden de toenmalige bezitters van Landegge, de vijf mondige kinderen van den Justizrath VAN SANTEN, in het hoogste ressort, veroordeeld tot het betalen eener som van ongeveer *f* 54,000, zijnde, na aftrek van de hun toekomende *f* 4000, het achterstallige der verschuldigde koopsom, met de verschenen interessen en proceskosten. Daar de kinderen niet bij magte waren deze som bijeen te brengen, en eene minnelijke schikking onmogelijk bleek te zijn, werd Landegge den 20sten Julij voor de vroeger vermelde som verkocht en toegewezen aan een' der verkoopers.

Ziedaar in korte trekken een verslag van het proces betreffende Landegge en de aanleiding tot den verkoop daarvan. Van aanmerkingen onthouden wij ons; de stof daartoe ligt overigens ruimschoots voor de hand. Gaarne waren wij over eenige bijzonderheden wat naauwkeuriger en uitvoeriger geweest, maar hiertoe ontbraken ons op dit oogenblik de noodige bescheiden en de ruimte. Wat wij hier opteekenden, hebben wij meerendeels aan mondelinge mededeelingen ontleend, hetzij van de familie VAN SANTEN zelve, hetzij van anderen, die in de nabuurschap van *Landegge* wonende, door het belang, hetwelk het proces steeds een' ieder had ingeboezemd, met de bijzonderheden daarvan bekend waren. Wij beklagen de ongelukkige kinderen, die zich zoo eensklaps, zonder hunne schuld, van alles zien beroofd; wij beklagen ze te meer, daar, hoe netelig ook, vooral na het overlijden van hunnen vader, vaak hunne omstandigheden door het kostbare proces schenen, een zoodanige keer nimmer was te voorzien geweest. En wie zal niet met ons instemmen, wanneer wij hier in navolging van den kon. Hannoverschen Medicinalrath MATTHÄI, die, aan het slot van de beoordeeling eener uitspraak van Fransche gezworenen, deze woorden plaatste: „Möge das Schicksal uns bewahren vor den Geschwornen-Gerichten nach französischen Mustern," ook hier zeggen: de Hemel beware ons voor alle Justizkanzleien en Oberappellationsgerichte naar het Hannoversche model ingerigt.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Aug., kapit. *Ouwehand* Westphalia, van Hull; den 4den *Dik* Meinkina, van Koningsbergen; *Folders* de Weldaad en *Vik* Catharina Harmina, beide van Stettin; *Timmer* Koophandel en Zeevaart, van Anclam; den 5den *Scholtens* Sjoumenta, van Grangem.; *Forma* Frouke, van Seaham. — Te Texel den 5 Aug., *de Boer* Neptunus, van Havana. — In het Vlie den 2 Aug., *Mulder* Harmina, van Umea. — Te Helvoet den 3 Aug., *Jonker* Willem Cornelis, van Liverpool; den 5den *Mulder* Marchina, van Boness. — Te Messina den 12 Julij, *Meihuizen* Jantje Nanninga, van Amsterdam. — Te Londen den 2 Aug., *van der Woude* vrouw Dieuwke, van Workum; den 3den *Pinksterboer* Gesina, van Petersburg. — Te Gravesend den 1 Aug., *Kuiper* Gesina, van Archangel. — Te Rochester den 1 Aug., *Gruppelaar* Niessina, van Memel. — Te Deal den 31 Julij, *Bontekoe* Jonge Lucas, van St. Ubes naar Hamburg; *Mulder* Afiena Agatha, van St. Ubes naar Leith. — Te Calais den 28 Julij, *Hansen* Jupiter, van Sundswall; den 30sten *Hansen* Echo, van Gothenburg. — Te Swinemunde den 1 Aug., *Potjewijd* Albertina, van Rotterdam; *Wijkmeijer* Gesina, van Dordrecht; *Muntendam* Jacoba, van Bremen; den 1 Aug. *de Jonge* Vrouw Martha, van Amsterdam; *van Timmeren* Vrouw Alida, van Dokkum. — Te Hamburg den 4 Aug., *van der Woude* Gezina Gezina, van Midlesbro; den 5den *Post* Edgardina Catharina, van Rotterdam; *Hazewinkel* Vreede, van Altona. — Te Bremerhaven den 31 Julij, *Beeckman* Cornelia, van Porto; den 2 Aug., *van der Veen* Goede Hoop, van Utrecht; *Brouwer* Hoop, van Brake. — Te Libau den 14 Julij, *van Driesten* Grunus, van Groningen, is den 24 dito naar de Maas vertrokken; den 27sten *Plukker* Hendrika, van Schiedam. — Te Nerva den 8 Julij, *van der Laan* Jacoba Alida, van Liverpool; den 21sten *Mulder* Margaretha, van Harlingen, den 22sten *Weits* Geertruida Alida, van Glouchester. — Te Tonningen 31 Julij, *Sap* Margaretha Everarda, van Stettin naar de Eems. — Te Liverpool den 2 Aug., *Boomgaard* Margrietha, van Rotterdam; *Boomgaard* Antje Witsenborg, van Groningen. — Te North Shields den 1 Aug., *Klein* Eendragt, van Harlingen; den 2den *Meijer* Margaretha, van Amsterdam. — Te Maldon den 1 Aug., *Korfker* Anna Martha, van Rotterdam. — Te Pillau den 29 Julij, *Helmers* Hendrika Elisabeth, van Neustadt; den 1 Aug., *Orre* Twee Gebroeders, van Hamburg; den 2den *Scholtens* Alida Ikina, van Lynn; *de Jonge* Gezina Jantina, van Bergen. — Te Archangel den 18 Julij, *Visser* Ceres, *Brambergen* Twee Gebroeders, *Mulder* Alida en *Heitman* Maria, alle vier van Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 7 Aug., kapit. *Jonker* Anna Catharina, van Midlesbro. — Te Texel den 6 Aug., *Rasker* Margrietha, van Antwerpen. — Te Helvoet den 6 Aug., *Drewes* Tjakkien, van Newcastle; *Tiktak* Jantina Femmechiena, van Riga. — Te Port au Prince den 12 Junij, *de Vries* Emma, van Liverpool. — Te St. Thomas den 7 Julij, *de Vries* Europa, van Newport. — Te Lissabon den 26 Julij, *de Boer* Gesina Beerta, van Newcastle. — Te Porto den 29 Julij, *Walker* Maria, van Stockholm. — Te Londen den 5 Aug., *Huisman* Catharina Elisabeth, van Porto. — Te Goole den 3 Aug., *Veenstra* Aukjen, van Bremen. — Te Wisbach den 2 Aug., *Koetse* Annechiena Catharina, van Randers.

In lading te Liverpool den 3 Aug., kapit. *de Jonge* Pollux, naar Amsterdam; *de Boer* Gesina, naar Dordrecht.

Zeilklaar te Londen den 2 Aug., kapit. *de Haan* Aleida Aleida, *Douwes* Sieka, beide naar Koningsbergen. — Te Stockholm den 25 Julij, *Hoveling* 't Avontuur, naar Frankrijk; den 26sten *Rosenberg* Amelia, naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 3 Aug., kapit. *Wolkammer* Eenige Broeder, naar Londen; den 5den *Hut* Margrietha, naar Dantzig; *Lukkien* Jettina Roelina, naar Hamburg; *Bakker* Twee Gebroeders, naar Newcastle; *Boelens* Vriendschap, naar Hamburg. — Van Texel den 4 Aug., *de Jong* jonge Clemens, naar Hull; den 5den *Schuring* Antje en *Taay* Gesina Jantina, beide op avontuur. — Uit het Vlie den 3 Aug., *Bart* jonge Jan, naar Frederikstad; *de Groot* Vrouw Anna, naar Noorwegen; *de Vries* de Gezusters, op avontuur. — Van Helvoet den 2 Aug., *Smit* Anna Elisabeth, naar de Oostzee. — Van Brielle den 4 Aug., *de Boer* Hoop en Verwachting, naar Hamburg; *Zeven* Concordia, *Huisman* Hendrika en *Smilde* de Hoop, alle drie op avontuur; den 5den *Sprik* Juliana Louisa, naar Elseneur; *Boon* Annagiena, op avontuur. — Van Maassluis den 5 Aug., *Sprik* Grietina Hillechiena, op avontuur. — Van Vlissingen den 4 Aug., *Hansen* Pegasus, op avontuur. — Van Antwerpen den 3 Aug., *Hazekamp* Vriendschap, naar Amsterdam. — Van Liverpool den 1 Aug., *Everts* Gezina Catharina, naar Rotterdam. — Van Archangel den 19 Julij, *Koning* Gesina, naar Bremen; den 20sten *Buining* Magdalena, naar Amsterdam. — Van Aberdeen den 29 Julij, *Puister* Imke Giezen, naar Koppenhage. — Van Bremerhaven den 3 Aug., *Scholtens* Vrouw Mettina, naar Rotterdam; *de Vries* vr. Jaapkien, naar Amsterdam; *Suk* Welvaart, naar Zwolle; *Blaak* Jantina, naar Sunderland; *Pronk* Vertrouwen, naar Zwolle. — Van Hamburg den 2 Aug., *Huizing* Marchiena, naar Fredericia. — Van Dantzig den 29 Julij, *Waterborg* Karsina en *Kolk* Dankbaarheid, beide naar Amsterdam. — Van Memel den 28 Julij, *Kramer* Arion, naar Holland; *Spiegel* Anna, naar Antwerpen. — Van Boldera den 27 Julij, *Potjewijd* Eppien, *van Duinen* Alkanna Elisabeth; den 28sten *Ebeling* Geziena en *Kramer* Viatka, alle vier naar Elseneur; *Harding* Margaretha, naar Holland. — Van Swinemunde den 3 Aug., *Brouwer* Antina, naar Holland. — Van Pillau den 2 Aug., *Bakker* Louise, naar Hull; *Wever* jonge Hendrik, naar Leer; *Gust* Hendrika, naar Amsterdam. — Van Nerva den 21 Julij, *Duit* Maria Anna, naar Amsterdam; *Albers* Gesina Helena, n. Purmerend; *Stratingh*, naar Amsterdam; *de Groot* Margrietha, naar Dordrecht; den 23sten *Huisman* Onrust, naar Dundee. — Van Kroonstad den 27 Julij, *Voss* Ernst en Julie, naar Grangemouth; *Zeven* Elsina Jantina, naar Arbroath.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Aug., kapit. *Zeilinga* Jonge Agatha, naar Petersburg. — Van Helvoet, den 6 Aug., *Hansen* Sophia, naar Stettin. — Uit het Vlie den 4 Aug., *Duif* Catharina, naar Christiansand; *Peters* Betty, op avontuur. — Van Livorno den 19 Julij, *Schuur* Alida Elisabeth, naar Kroonstad; den 23sten *Upmeijer* Alberdina, naar Londen.

Het schip *Margritha*, kapit. de Groot, van Nerva naar .... is den 29 Julij te Koppenhage met schade binnengeloopen.

Kapit. Tolner, van Porto Allegro in Helvoet binnen, rapporteert op de hoogte van Wight gepraaid te hebben het schip *de Jager*, kapit. Bok, van Amsterdam naar Triëst; en had hij den 3 dezer zwemmende opgevischt een matroos, genoemd FRANS BULOU, gevaren hebbende op het schip *Iris*, kapit. Harris, den eersten dezer van Vlissingen naar Ibraïla vertrokken, die, uit hoofde van verregaande mishandeling van den kapitein, over boord was gesprongen.

ZOUTKAMP, 7 Augustus. Binnengekomen den 6den, kapit. *Morton* Catharine, van Londen. — Vertrokken den 6den, *Hazewinkel* de Munte, naar Newhaven; *Bentley* William Fredrich, *Radwel* Ann and Rosetta en *Boothly* Marsdin, alle drie naar Londen; *Hangelbroek* Eendragt, naar Frederikstad.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

31 Julij. Vos, Anna Luitzia (Pekela), v. Schiedam n. Riga.
van Timmeren, de vr. Alida (Slochteren), v. Leeuw. n. Stett.
Deddes, Alberdina (Veendam), v. Petersburg n. Londen.
v. d. Wall, Geerdina (Veend.), v. Koningsb. n. Antwerp.
1 Aug. Oldenburger, Alida (Pekela), v. Rotterdam n. de Oostzee.
Teensma, Aukjen (Schiermonnik.), v. St. Valery n. de Oostz.
Nieting, Catharina (Harlingen), v. Amsterdam n. Umea.
Hagedoorn, Cornelia Catharina (Harl.), v. Rotterd. n. d. Oostz.
Don, Idee (Dordrecht), v. Dantzig n. Amsterdam.
Naatje, Jan Hero (Pekela), v. Rotterdam n. Riga.
Schuring, Egberdina Anna (Winschot.), v. Rotterd. n. Riga.
Vos, Jantina (Pekela), v. Groningen n. de Oostzee.
Lodewijks, Maria Johanna (Rotterd.), v. Rotterd. n. Petersb.
Huising, Elsina Johanna (Veend.), v. Koningsb. n. Amsterd.
de Jonge, Hesperus (Wondsend), v. Harlingen n. Memel.
Smit, Morgenstern (Rotterdam), v. Amsterdam n. Stettin.
Kars, Klasina (Veendam), v. Petersburg n. Amsterdam.
Vaalman, Catharina (Wildervank), v. Amsterd. n. Petersb.
Boon, Jacoba Hazewinkel (Veendam), v. Memel n. Harling.
Duintjer, Friso (Leeuwarden), v. Pillau n. Amsterdam.
Bossinga, Ceres (Veendam), v. Amsterdam n. de Oostzee.
Diepenbroek, Helena Thecla (Pekela), v. Delfzijl n. de Oostz.
Smid, Catharina Frederika (Veend.), v. Liverpool n. Nerva.
Lohman, Roelfina (Veendam), v. Liverpool n. Koningsb.
Oostra, Annechina (Wildervank), v. Stavoren n. de Oostz.
Schippers, Harmina Annegina (Veend.), v. Messina n. Stett.
2 Aug. Bekkering, Gezina (Wildervank), v. Bordeaux n. Koppen-(hage en Petersburg.
Strijbos, Maria Elisabeth (Hoogez.), v. Farrcocija n. Riga.
Visser, Johanna Petronella (Schiermonnik.), v. Amsterd. n. (de Oostzee.

De Wind den 31sten Julij en 1sten Augustus N.W.; den 2den N.W. en N.O.

ELSENEUR, 2 Augustus 1850.

112de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

13*de Lijst*. No. 5736 een prijs van *f* 100,000. No. 14370 een prijs van *f* 25,000. No. 19310, 19771, 18587, 2568 en 6037 ieder een prijs van *f* 1000. — 14*de Lijst*. No. 19453 een prijs van *f* 1000. — 15*de Lijst*. No. 13189 een prijs van *f* 1000.

☞ De ***f* 25,000** is gevallen in de Kollekte van den Heer **S. J. OPPENHEIM.**

BURGERLIJKE STAND.

Van den 2den tot en met den 8sten Augustus 1850 zijn te *Groningen* geboren 20 zoons en 6 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 1 oude en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 6 Augustus.

TARWE.		GERST.		Zw.Voer	
Oude Bak	72 ℔ f 6,75	Winter	52 ℔ f 2,70		40 ℔ f 2,15
N. Oml.	70 » » 6,25	»	54 » » 2,90		42 » » 2,25
»	72 » » 6,65	»	56 » » 3,05		44 » » 2,35
Old.	68 » » 5,45	Zomer	56 » » 2,85	BOONEN.	
»	70 » » 5,85	»	58 » » 3 00	Paardb.	f 3,50,75 f 4
»	72 » » 6,25	Knobbe	60 » » 3,10	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	62 » » 3,30	Gr. Gort	p. m.
Inlands.	66 ℔ f 4,20	HAVER.			f 4,60,80 f 5
»	68 » » 4,50	Dikke	41 ℔ f 2,15	Par.100N.℔	f 6,50 a f 10
»	70 » » 4,80	»	44 » » 2,45	N. Koolz.	f 8,50 f 9,40
BOEKWEIT.		»	47 » » 2,70	N.Aveelz.	f
Gr. Zand	62 ℔ f 3,60	»		Dederz.	f
»	64 » » 3,90	»	50 » » 2,95	G.Mostz.	f
»	66 » » 4,20	»	52 » » 3,05	Raapol. p. v.	f 32
Zw. Zand	64 » » 3,80	Bl. Voer	38 » » 2,10	Prijs der Boter	
Veen	64 » » 3,65	»	40 » » 2,20	1stes. ½ Ton	f 20¼
		»	42 » » 2,30	2de s. ½ Ton	f 19¼

Tarwe met weinig handel als voren. — Rogge door schaarschheid 20 cents hooger verkocht. — Boekweit ruim prijshoudende. — Gerst met weinig aanvoer stil. — Haver weinig in omgegaan.

De aanvoer van Koolzaad was heden zeer belangrijk; men begroot deszelve op pl. min. 1800 lasten, redelijk van kwaliteit; de kooplust vooral bij 't afgaan der markt meer levendig zijnde dan vorigen marktdag, is het geveilde tot de verlaagde genoteerde prijzen opgeruimd.

ROTTERDAM, 5 *Augustus*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm., de beste soorten door gebruikers wel begeerd, doch de mindere tot vorige prijzen, met trage koopers; goede en puike f 7,60 a f 8; mindere f 6,40 a f 7,50; jarige f 7,50 a f 8; Roode soorten stil, doch niet lager te koop. In Entr.: 154 ℔ Rijn f 216. In Cons.: 162, 163 ℔ Hoogl. Kleefs. f 265, f 270; 161 ℔ Jar. dito f 262; 160, 161 ℔ Bovenl. f 246, f 250. — Rogge prijshoudend: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 4,50 a f 5,25; voorts 153 ℔ Wolgast f 165; 148 ℔ Hooge Rijn f 150; 148 ℔ O. Dantzig f 150; 150 ℔ Bovenlands. f 145; 145 ℔ Pruiss. f 145; 143 ℔ Arch. f 143; 145 ℔ Jar. Rijn te Schiedam f 145. — Gerst: Jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,30 a f 3,80; dito Zomer f 3,10 a f 3,50; N. dito Winter, 20 cents lager, f 3,20 a f 3,70; 131, 134 ℔ Libau te Schiedam f 127, f 132. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 2,50 a f 3,10; dito Lange f 2,10 a f 2,60. — Boekweit: op 140 ℔ N. Brab. f 138, f 140, f 143; 's Bossche f 138; Grootbrab. f 143; O. Gron. Veen f 120. — Erwten hooger verkocht: Jar. Zeeuws. Groene f 5 a f 6; N. dito, waarvan de kwaliteit gering was, f 6. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte en dito Bruine nominaal van f 4,50 tot f 6,50; dito Paardenboonen, 20 cents hooger, f 4,10 a f 4,30. — Koolzaad ongeveer 450 lasten aangevoerd; vond alleen koopers tot belangrijk verlaagde prijzen, als: puik Zeeuwsch en Overm. in zakken 51, 52 p. vl.; goed Vlaamsch gestort 51 p. vl.; Flakk. in zakken 48 a 50 p. vl.; mindere en afwijkende soorten 45 a 48 p. vl.; niet droog Zeeuwsch werd gestort tot 50½ p. vl. gelaten en daarvoor 50 p. vl. geboden.

AMSTERDAM, 7 *Augustus*. Tarwe tot ruim vorige prijzen bij partijen aan cons., roode soorten bij partij voor verzending gekocht. In entr: 130 ℔ n. Rijn f 233, f 235; 128 ℔ dito f 225; 128, 129 ℔ dito f 229, f 233. In cons.: 131 ℔ b. Poolsche f 285; 130 ℔ oude bonte dito f 295; 132 ℔ o. Rijn f 265; 132 ℔ Munstersche f 246; 125 ℔ Groninger f 205; 130 ℔ Geldersche f 240. — Rogge tot verhoogde prijzen met veel handel aan cons. en speculatie: 120, 121 ℔ Pruiss. f 150, f 152; 122 ℔ j. grove dito f 152; 123, 124 ℔ j. dito f 156, f 158; 121 ℔ o. fijne dito f 156; 123 ℔ Holst. f 145: 116 ℔ Petersb. f 138; 121 ℔ Norder f 142; 121 ℔ o. Pruiss. f 155; 125 ℔ o. Pommer f 170. — Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad prijsh., verkocht: Gron. 52 p. vl.; Westlandsch 49 p. vl.; Noord-Hollandsch 51½ p. vl.; Holsteinsch 53 p. vl.; Zeeuwsch 49 p. vl.; op 9 vat dadelijk 55 p. vl.; Aug. 54½ p. vl.; Sept. 55 p. vl.; Oct. 55½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. f 35; vlieg. f 34; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 33,50 a 25 a 50; Mei f 34. — Lijnolie op 6/w. f 34,25; vlieg. f 33,50 a 25. — Hennepolie op 6/w. f 39,50; vlieg. f 38,50.

LONDEN, 3 *Augustus*. Hollandsche Boter 58 a 62 sh.

LONDEN, 5 *Augustus*. Voor Inl. Tarwe werden heden ruim de prijzen van ll. Maandag besteed; vreemde werd zeer vast gehouden en benoodigden moesten de uiterste notering der vorige week bewilligen. Gerst iets meer gevraagd en hooger. Van Haver werden alleen puike kwal. met de vorige prijzen betaald. Boonen en Erwten prijshoudend.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 7 *Augustus*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 57⅝, 57 7/16, 57⅝; Dito Cert. 3 pCt. 68⅛, 68¼, 68 7/16; Dito dito 4 pCt. 87⅞, 88¼; O. 1. Leening 4 pCt. 87, 87 7/16; Amort. Sijnd. 3½ pCt. 88⅝, 88¾; Aand. Holl. Spoorw. 59. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48 3/16, 48¼. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 55⅛, 55⅜, 55 7/16. — SPANJE, L. bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. 12⅜; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 12⅜, 12 7/16, 12⅜; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 12; Dito 3 pCt. 38¾; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 33 7/16, 33 9/16, 33 9/16; Coup. Ardoins 8⅛. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 37⅜, 37⅝, 37½; Dito dito 4 pCt. 37, 37⅛, 37. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105⅜, 105⅝; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104⅞; Certif. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 95⅝, 95⅞; Dito 4½ pCt. 96⅝; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89¼; Dito bij *Stieglitz en Comp.* 4 pCt. 88⅞, 89; Inschr. in Assign. 6 pCt. 66½; Certific. van dito 6 pCt. 67½. — POLEN, Aand. met Loten fl. 500 f 144¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 79½, 80; Dito 2½ pCt. 42; Dito Nieuwe 2½ pCt. 42¾, 43; Dito Nieuwe 5 pCt. 84 5/16, 84½, 84⅜; Oostenr. Weenerb. bij *Goll & Co.* 5 pCt. 87¼; Amerik. Bank-Act. 3¼; Denem. 5 pCt. 101¼; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 94⅝; Braz. 5 pCt. 92; Dito 1843 5 pCt. 89⅝; N. Mex. 5 pCt. 29¼, ⅜, ⅜; Grenada 1½ pCt. 19; Ecuador 3⅜; Ven. 3 pCt. 36, ⅛, 36; Handelm. kontant 172; N. Portug. 3 pCt. 34⅜, ½.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden over het algemeen, bij eenige affaire in Integralen, iets aangenamer.

Van vreemde effekten waren Sp. binnenl. 3 pCts. op nieuw tot verbeterde koersen zeer gewild. Alle overige soorten goed prijshoudend.

Voor Portug. vertoonden zich onderscheidene koopers, ten gevolge waarvan de prijzen zich wederom verbeterd hebben.

Naar Oostenrijksche en Fransche 3 pCts. was insgelijks vrij levendige vraag.

Mexikanen meer aangeboden.

Van Zuid-Amerik. waren Venezuela tot iets verhoogde koersen gezocht.

Venez. Uitg. v. 100 £ 13⅛, ¼, ⅜; Dito Uitg. Onbep. St. 13, ⅛, 3/16; Bl. Gr. Coup. f 9/16.

Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 2½; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 57 7/16; Ard. a 510 £ 12⅜; Binnenl. 3 pCts. 33 9/16; Metall. 5 pCt. 80; Dito 2½ pCt. 42 15/16.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Mr. **R. A. EEKHOUT**
met
S. H. L. DE WAAL.

GRONINGEN, 2 Augustus 1850.

*** Getrouwd:

W. MUURLING, Weduwnaar,
met
M. C. J. VAN DER LOKFF, Weduwe.

GRONINGEN, 7 Augustus 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER J. SMITH, Echtgenoot van

W. VAN KREGTEN.

ASSEN, 4 Augustus 1850.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot S. M. J. MULLER van een' ZOON.

Dr. **J. GOLDSCHMID NANNINGA.**

GRONINGEN, 5 Augustus 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen wélgeschapen ZOON R. C. M. HEERKENS, geliefde Echtgenoot van

R. J. TELLEGEN,
Med. Doct.

GRONINGEN, 6 Augustus 1850.

*** ADUARD, 6 Augustus 1850. Mijne Echtgenoot C. D. LOFVERS beviel heden van eenen ZOON.

J. C. WILDERVANCK.
Kennisgeving aan al onze Vrienden.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* S. WESTRA—MULDER.

ASSEN, 7 Augustus 1850.

*** Heden beviel van een' ZOON C. M. SCHELTENS, geliefde Echtgenoot van

U. J. DOORENBOS.

GRONINGEN, 8 Augustus 1850.

*** Heden ontsliep, zacht en zalig, in den ouderdom van bijna 87 jaren, na eene ruim 60jarige Ambtsbediening, onze hartelijk geliefde Vader, de WelEerwaarde Zeer Geleerde Heer LUCAS FOCKENS, *Predikant te dezer Stede.*

SNEEK, 13 Julij 1850.

H. F. T. FOCKENS.
Uit aller naam.

Wegens Buitenlandsche Betrekking, wordt deze eerst nu geplaatst.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.